Gemeente Geertruidenberg

Raadsvoorstel

Zaaknummer : 2022031189647

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 30 juni 2022
Agendanummer	:
Onderwerp	: Uitgangspunten Programma Openbare Ruimte

Voorstel
1.De uitgangspunten voor het Programma Openbare Ruimte vast te stellen
2. €70.000,00 incidenteel te onttrekken uit de vrije algemene reserve voor het op orde brengen van de beheergegevens

Inleiding
De gemeenteraad heeft op 3 juni 2021 de Omgevingsvisie vastgesteld. Deze Omgevingsvisie heeft betrekking op de gehele fysieke leefomgeving en gaat in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, mobiliteit, infrastructuur en cultureel erfgoed en ook de sociale aspecten van de fysieke leefomgeving. Door de omgevingsvisie vast te stellen zijn ook gelijk de **ambities en beleidsdoelen** voor de fysieke leefomgeving voor de langere termijn vastgelegd.

Na het vaststellen van de Omgevingsvisie dient deze verder te worden vertaald in het omgevingsplan en dienen er diverse programma's te worden opgesteld. Eén daarvan is "Het Programma Openbare Ruimte". Het Programma Openbare Ruimte bevat integraal het gehele beleidsveld voor de diverse disciplines in de buitenruimte waaronder, spelen, wegen, groen, civiele kunstwerken openbare verlichting, afval, verkeer, etc. Momenteel ligt er niet op alle beleidsvelden beleid. Wel zijn er diverse beheerprogramma's geschreven, zoals het beheerplan wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken. Daarnaast missen we onder andere een groenbeheerplan.

Er is inmiddels een analyse uitgevoerd wat er in de omgevingsvisie is afgesproken en waar het huidige beleid op aansluit en waar niet. Daarnaast is gekeken wat nog mist om een geheel nieuw Programma Openbare Ruimte te schrijven. Om te kunnen starten met het Programma Openbare Ruimte zijn uitgangspunten opgesteld die we aan de raad willen voorleggen zodat we weten dat dit de juiste richting is die we gezamenlijk in willen slaan.

Beoogd effect
Het in 2022/2023 realiseren van een integraal beleidsplan voor de gehele openbare ruimte "Het Programma Openbare Ruimte". Met daarin opgenomen het beleid en beheer van alle disciplines die betrekking hebben op de algehele buitenruimte. Daarin opgenomen een beheervisie met afwegingscriteria, een beheerplan en een handboek voor de ambtelijke organisatie en (project)ontwikkelaars. De eerder vastgestelde Omgevingsvisie en de uitgangspunten geven de kaders voor het integrale plan.

Argumenten
1.1 Vaststellen uitgangspunten
Om verder aan de slag te gaan met het opstellen van nieuw beleid zijn een aantal uitgangspunten opgesteld die aan de gemeenteraad worden voorgelegd ter discussie. Zodat voor de ambtelijke organisatie duidelijk wordt welke richting zij verder in dient te gaan.

1.2 Nieuw te vormen beleid
Op verschillende beleidsvelden die betrekking hebben op de openbare ruimte ligt geen vigerend beleid. Ook sluiten niet alle vigerende beleidsplannen aan bij de vastgestelde Omgevingsvisie. Voor de eenduidigheid en om in het beheer en inrichting van de openbare ruimte goede en afgewogen keuzes te kunnen maken dient het nieuw op te stellen beleid integraal afgestemd te worden en aan te sluiten bij de Omgevingsvisie.

1.3 Beleidsthema's verweven door de organisatie
De vastgestelde Omgevingsvisie sluit aan bij belangrijke beleidsthema's als biodiversiteit, klimaat en duurzaamheid. Omdat deze thema's door de organisatie heen verweven zijn is het nodig dat nieuw beleid wordt gevormd en dat hier een eenduidige keuze wordt gemaakt. Door het Programma Openbare Ruimte integraal op te stellen worden tegenstrijdigheden voorkomen en beleidskeuzes versterkt.

1.4 Opstellen van afwegingscriteria
Door in het Programma Openbare Ruimte afwegingscriteria op te stellen krijgt de organisatie en projectontwikkelaars kaders mee waarbinnen ze keuzes kunnen maken qua (groot) onderhoud en inrichting van de openbare ruimte in de gemeente. Per gebied kan een prioritering op verschillende onderdelen gemaakt worden (bijvoorbeeld: 1. veiligheid, 2. esthetisch, 3. kosten en 4. biodiversiteit) waarmee gewogen keuzes gemaakt kunnen worden bij meerjarige (groot) onderhoudsplannen en (her)inrichtingen van de openbare ruimte. De prioritering kan per gebied (gekoppeld aan de gebiedsindeling uit de Omgevingsvisie) een andere prioritering krijgen.

2.1 €70.000,00 vrij te maken voor het op orde brengen van de beheergegevens
Er is een grote achterstand in de beheerdata. Zo zijn de gegevens van het wegonderhoud sinds 2010 niet meer verwerkt, verkeersbegeleiding zoals paaltjes, verkeersborden, schrikhekken etc. zijn niet opgenomen en de staat van vervanging is onbekend. Ook is niet inzichtelijk wat de status is van al het groen in de gemeente en waar ruimte is voor natuur, biodiversiteit en klimaat adaptieve maatregelen en waar juist niet. Daarnaast zijn niet alle beheerdata gekoppeld zoals de openbare verlichting, riolering, de civiele kunstwerken zoals beschoeiingen en bruggen en duikers, de bomen etc.

2.2 Completeren data beheer
Om uit het beheerprogramma één integrale (meer)jaren planning te kunnen draaien dienen alle assets die betrekking hebben op de openbare ruimte te worden opgenomen in één beheerprogramma. Het is hierbij van groot belang dat alle beheergegevens goed onderbouwd zijn en volledig zijn verwerkt in het beheerprogramma. Daarnaast is het van belang om de staat van de assets inzichtelijk te krijgen. Op basis van deze data kan voor zowel het dagelijks beheer als de meerjaren onderhoudsplanning een onderbouwde begroting worden opgesteld. Zonder gegevens geen planning

Kanttekeningen
1.1 vaststellen uitgangspunten
De uitgangspunten geven richting aan het op te stellen programma Openbare Ruimte. Er kan voor gekozen worden om de uitgangspunten niet vast te stellen. Risico bestaat dat er door het ambtelijke organisatie veel tijd en energie besteed wordt aan een integraal plan wat later mogelijk anders bedoeld was door de gemeenteraad. Door nu helder de kaders te scheppen wordt de opdracht helder.

1.2 Voordelen integrale aanpak
Beleids- en beheerplannen kunnen in tegenstelling tot de voorgestelde integrale aanpak ook afzonderlijk worden opgepakt. Dit geniet niet de voorkeur. Naast een kostenefficiënt proces zorgt een integrale aanpak voor een betere samenwerking tussen de beheerders, een betere afstemming qua (groot) beheer en (her)inrichtingsprojecten en tot lagere kosten door een overzichtelijke meerjarenplanning (o.a. ter voorkoming van kapitaalsvernietiging).

2.1 De beheerdata niet op orde brengen
De beheerdata is niet op orde. Deels is dit een wettelijke verplichting. Zoals bij punt 1.2 aangegeven kan ervoor gekozen worden om te kiezen voor een afzonderlijke aanpak in plaats van de integrale. Onderhoud kan ook op basis van ad-hoc meldingen ingeplant worden. Risico hierbij is dat bij rioolvervanging steeds aan de raad gevraagd wordt voor extra budget om groen, openbare verlichting of wegbewijzering gelijktijdig mee te vervangen. Een integrale (meer)jarenplanning met een (meer)jaren begroting is dan niet op te stellen.

Financiën
In 2022 incidenteel € 70.000 te onttrekken uit de vrije algemene reserve en op te nemen op het budget plantsoenen en parken, Programma Openbare Ruimte.

Communicatie
Doelgroep is de ambtelijke organisatie.

Inclusieve samenleving
Nadat de uitgangspunten vastgesteld zijn kan er verder gewerkt worden aan het Programma Openbare Ruimte. onderdeel van het Programma Openbare Ruimte is de inclusieve samenleving. In een inclusieve samenleving heeft iedereen dezelfde rechten en dezelfde kansen om zelfstandig mee te doen op alle terreinen van het leven. Dat kan alleen als men rekening met elkaar houdt en geen drempels opwerpt voor de ander om mee te kunnen doen. Voor het op te stellen beleidsplan worden de participanten die betrekking hebben op de openbare ruimte betrokken zoals de Natuurfederatie, Stichting Toegankelijk Geertruidenberg, etc. betrokken om mee te denken over de inrichting van de openbare ruimte.

Uitvoering

Na het vaststellen van de uitgangspunten en het beschikbare gestelde budget starten twee werkgroepen op. De beheerders en adviseurs trekken hierbij gezamenlijk op.

1. De adviseurs van Openbare Ruimte gaan tweewekelijks in overleg om de raakvlakken van de verschillende assets met elkaar af te stemmen. De gestelde ambities uit de omgevingsvisie worden onderzocht hoe deze beleidsmatig een plek kunnen krijgen in het nieuw op te stellen programma.
In het derde kwartaal van 2022 worden de participanten waaronder de Natuurfederatie, stichting Toegankelijk Geertruidenberg en alle ander participanten die invloed hebben op de openbare ruimte betrokken in het proces. Zij kunnen actief meedenken met het op te stellen beleid. Doel hiervan is, naast betrokkenheid en bewustwording begrip. Behoeftes uit de (oude) kernen zullen mogelijk anders liggen dan op het industrieterrein en het buitengebied. Maar ook onderwerpen zoals veiligheid, klimaat, esthetisch, groen, natuur en biodiversiteit kan per gebied anders zijn. Deze behoeftes worden gekoppeld aan de gebiedsindeling uit de Omgevingsvisie. Zo zal asfalt op het industrieterrein wenselijk zijn en in de oude stadskern van Geertruidenberg mogelijk niet. Daarentegen zal een nostalgische lichtmast wenselijk zijn in de oude kern van Geertruidenberg maar weer niet op het industrieterrein.
Het vierde kwartaal van 2022 met uitloop naar het eerste kwartaal van 2023 zal het Programma Openbare Ruimte voorgelegd worden aan de raad van Geertruidenberg ter vaststelling.

2. De beheerders van openbare ruimte zorgen dat naast het beleidsmatige deel de beheerdata op orde gebracht wordt door een externe partij. Dit zal deels buiten zijn door het fysiek nalopen van de staat van alle assets en deels vanachter het bureau om alles digitaal te verwerken. Daarnaast worden de verschillende beheerpakketten (bomen, afval, openbare verlichting, civiele kunstwerken, riolering, wegen etc.) ontsloten in één beheerprogramma om uiteindelijk naar een (integrale) meerjaren planning te komen. Deze meerjarenplanning wordt gelijktijdig met het Programma Openbare Ruimte voorgelegd aan de gemeenteraad. Zodat duidelijk is waar de gemeente de komende vijf jaar voor aan de lat staat.

Bijlagen
1. De Uitgangspunten ter vaststelling.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij vaststelling aan.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,

de secretaris,	de burgemeester,
R.C.J. Nagtzaam	M. Witte

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

Gelet op:

Besluit:
De raad besluit:

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 10 mei 2022,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

drs. K.M.C. Millenaar-Rammelaere M. Witte

Bijlage 1. Uitgangspunten

1. Er komt één beleidsplan voor de gehele buitenruimte
Er wordt één integraal beleids- en beheerplan geschreven voor de gehele fysieke buitenruimte “Het Programma Openbare Ruimte”. Na vaststelling van het Programma Openbare Ruimte komen alle overige beleids- en beheersplannen die betrekking hebben op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte te vervallen.

2. De omgevingsvisie vormt het kader voor het Programma Openbare Ruimte.
De gestelde ambities worden verweven in het beleid en beheer van de verschillende assets. Het programma wordt een beknopt en makkelijk leesbaar document en bevat de beleidskaders en meerjarenplanning. Per asset (activa/bezittingen) wordt ter verduidelijking een factsheet opgenomen. Daarnaast wordt er een handboek opgesteld voor aannemers en projectontwikkelaars.

3. De thema’s klimaat, biodiversiteit en duurzaamheid vormen de basis voor het nieuw te vormen beleid. In de beleids- en beheerplannen wordt gekeken naar mogelijke verduurzaming. Dit kan onder ander zijn het versneld doorvoeren van led verlichting van verlichting, maar ook het toepassen van duurzame materialen als gebakken klinkers in plaats van betonklinkers of asfalt.

4. Differentiatie in beheerniveaus van de openbare ruimte, gekoppeld aan de gebiedsindeling uit de Omgevingsvisie.
Bijvoorbeeld: In het centrum ligt de nadruk op toerisme en dient er een hoger onderhoudsniveau te zijn (alles dient er verzorgd uit te zien) terwijl in het buitengebied het beheer extensiever is en meer gericht op natuur en biodiversiteit. Beheerniveaus (ambities) worden ingedeeld naar de landelijke standaard van de CROW.

5. Het opstellen van afwegingscriteria als onderdeel van het programma Openbare Ruimte.
Door het opstellen van afwegingscriteria voor onderhoud of (her-)inrichtingsprojecten worden kaders aangegeven waarbinnen ambtenaren of (project)ontwikkelaars kunnen werken. Bijvoorbeeld: Veiligheid mag nooit in geding zijn en staat altijd als prioriteit bovenaan. Per gebied kan vervolgens een keuze gemaakt worden in onder andere esthetisch, biodiversiteit, kosten, etc. Bij projecten kan per gebied worden afgewogen welke keuze wel of niet dient te worden genomen.

6. Integrale meerjaren onderhoudsplanning
Door een integrale meerjarenplanning vast te stellen met een doorloop tot 5 jaar geeft de gemeente aan waar, hoe en wanneer er gewerkt wordt in de openbare ruimte. (Ambtelijke) capaciteit wordt hierop berekend en de financiën kan in de begroting worden vastgesteld..